

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

18 An ad incurrendam poenam à lege impositam sufficiat ignorantia
quaelibet mortaliter culpabilis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

retur: tunc autem intelligi debet referari ob commune bonum praecise, quando per se, & ratione sui reseruat, nulla specialis constitutione peccatum illud prohibente: at quando specialis constitutione aliqua specialiter prohibita, & puniatur, tunc intelligitur per se, contra male promotos ad ordinem delicti, ut fecit Sixtus V. contra male promotos ad ordines, & Gregorius XIII. conuicentes, & recipientes pecunias, pro gratia à sede Apostolica obtinenda, non contrahitur ab ignorantia talem peccatum. sic Sanchez lib. 9. de matrim. disp. 32. num. 18.

Tertio infert idem Sanchez supra, cum Anton. e. 2. de cons. n. 19. cor. ff. hac uera. anulationem actus, quando non est solemnitate def. ca. sed in delinquentis peccatum, non incurritur à legis ignorantia. Aliis ipse delinquentis est propria peccata excuset: quod dicitur, difficileque admodum est, & tenet Flam. de confid. q. 2. i. n. 33. quoad forum conscientiae, esto quoad forum exterius, & iudicate affirmit incurrit.

Quarto infert coniugem habentem rem cum consanguineo alterius coniugis in secundo gradu, ignorando hunc actum esse specialiter ab Ecclesia prohibendum, non impediri à debiti peccato, quia non committit incestum. Idem est si tenetur, vel baptizaret filium alterius coniugis, ignorans hoc esse ab Ecclesia prohibendum, quia in his casibus est ignorantia iuris, quae in inuincibilis est, à peccata excusat ex supra dictis, & tenet alius rector Sanchez lib. 9. de matr. disp. 32. n. 43. Idem existimo dicendum de ignorante solam peccatum, hoc est, de ignorante sibi esse prohibendum debiti peccati non incestum commissum, etsi sciat specialiter prohiberi.

9. Restat satis facere argumentis probantibus ignorantiam solius peccati non excusat ab illa.

Ad primum dico, adaequatam rationem delicti merentis peccatum delicti extraordinarium suam esse in transgressione legis imponentis talem peccatum, non uiciumque, sed cum sufficientie illius cognitione, aliis non conuincitur delinquentis esse subiectus. Neque obstat exemplum de peccata inferni, quam quilibet peccator meretur, etiam si illam inuincibiliter ignoret, quia haec peccata non sunt extraordinaria peccata mortalia, sed peccata ordinaria illius, & leuior ea, quam peccatum meretur. Delicta non est peccata, quam ipse delinquentis in se debeat excusari, sed potius illi esse exequenda. Ad executionem autem peccati proportionariae quilibet delinquentis subiicitur eo ipso, quod delinquentis sit.

Ad secundum dico plures esse peccata extraordinaria, & exorbitantes impositas delictis, si delicta in se considerentur, at non esse exorbitantes atque delicti multiplicatione, & aliis circumstantiis, quibus index motus est ad peccatum illam extraordinarium constitutum. Ex quo fit delinquentem ignorantum obligatum non esse talem peccatum subire, bene tamen subire eam, quae delicto secundum se fuerit proportionata.

PUNCTUM XVIII.

An ad incurrendam poenam à lege impositam sufficiat ignorantia quolibet mortaliter culpabilis.

- 1 Non contrahitur poenam, si lex petat scientiam praesumptionem, aut temeritatem; peccatum tamen committitur.
2 Si lex factum prohibeat uerbis simplicibus, excusatio à censuris.
3 Ab aliis poenis non excusatur.

Respondeo nequaquam sufficere si lex scientiam legis exoptulet: ut si dicat, qui scienter actum talem fecerit, excommunicatus, uel suspensus aut irregularis sit, tunc enim necessarium requiritur ignorantia affectata, quae scientiae aequiparatur, neque alia sufficit, quae libet enim alia data, non uere diceretur scientiam legis, & poenam peti dolum in delinquentem, ut poena illius afficiat: at dolum non committitur, nisi cum ex ignorantia affectata procedat, ut optime probat Sanchez lib. 9. de matr. disp. 32. n. 36. Ergo ubique haec ignorantia non contrahitur poena lata aduersus scienter facientes, ideo enim dicitur in l. ff. de dolo, ignorantem in dolo non uersari, quia non quolibet ignorantia constituit dolum, sed affectatam.

Dices. Ergo ignorantia uincibilis, & crassa actum prohibitum à tali lege efficiens non peccat, siquidem solum aduersus scienter facientes lata lex est.

Respondeo te peccare etiam poenam non contrahas, nam quoad peccatum idem est te debere scire, ac si scires. ex l. quod re mihi s. ff. de reb. cred. at quoad poenam non est idem: & ita hanc scientiam sustinent Syluest. verbo ignorantiam, q. 8. dicto 4. Nauarr. e. 2. n. 14. de lar. 4. Couart. 4. de decr. 2. par. c. 6. § 8. n. 21. e. 2. n. 1. § 10. n. 17. uel eadem sane ratione. Sanchez plures alios referens lib. 9. disp. 32. n. 35. Bonac. de cens. disp. 1. q. 2. p. 1. n. 10.

Idem quod dictum est de lege lata aduersus scienter facientes, intelligi debet, si feratur aduersus temere consulto violantes. Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars I.

tes, uel praesumentes violare, uel audentes violare, haec enim omnia necessario expostulant scientiam in delinquentem, uel saltem ita affectatam ignorantiam, quae scientiae aequiparatur. ita Suarez l. 5. in 3. p. disp. 4. sect. 10. n. 3. Sanchez supra n. 37. § 38. lib. 6. in De al. c. 8. n. 43. Bonacin. supra n. 11. ubi neque affectatam ignorantiam in praedictis casibus existimat sufficere, nisi cum ingenti temeritate fuerit conuicta, sed necessario ex certa scientia debere actum procedere.

2. Difficultas autem est, an casu quo lex non uatur uerbis supra dictis, scientiam, praesumptionem, & temeritatem importantibus, sed absolute dicat, qui deliquerint, tali poena puniantur, aliqua ignorantia uincibilis, & mortaliter culpabilis delinquentes excuset?

Thom. Sanch. pluribus relictis lib. 9. de matr. disp. 32. n. 30. § 39. existimat ad contrahendas censuras, & irregularitatem non sufficere ignorantiam uincibilem mortaliter, sed necessario desiderari crassam, & supinam, quamque uocat ius ignorantiam ex lata culpa. Praecipuum fundamentum desumitur ex e. 2. de cons. in 6. ubi Pontifex excusat ignorantes à poenis latis per statuta ordinariorum nisi eorum ignorantia crassa fuerit & supina. Quod dicitur, est de statuta ordinariorum expressè loquitur, potiori ratione de legibus Pontificiis intelligendum est. ut supra diximus. Ergo aliqua ignorantia mortaliter culpabilis, dummodo crassa non fuerit, & supina, à poenis excusat, aliis nihil Pontifex decenter, in quo esse possit difficultas: nam ignorantia, quae leuiter est culpabilis, & quae negligentiam mortalem non attingit, in omni sententia à censuris, & qualibet poena graui excusat, siquidem excusat à peccato mortali.

Haec sententia in censuris, & irregularitate probanda mihi uidetur, eo quod sint poena, quae contemptum legis requirunt, ut optime probat Nauarr. cap. accepta de restit. spolia. c. 8. § 1. illa. § n. 35. § c. cum contingat, causa nullitatis, remedio 2. n. 7. Sed contemptus non uidetur adesse, ubi aliqua diligentia est adhibita: haec enim diligentia excusat à dolo, cum quilibet causa, siue iusta, siue iniusta sit, ab illo excuset, ut multis exornat Flam. de confid. q. 46. n. 8. Ergo, & ita tenet Bonac. de cens. disp. 1. q. 2. punct. 1. n. 10.

3. De aliis autem poenis existimarem sufficere ad illas contrahendas, diligentiam non fuisse adhibitam sufficientem, eo quod de illis nihil uideam specialiter decretum, nisi solum in poena imposita coniugibus, non petendi debi um ob copulam cum consanguineis sui coniugis habitam, uel si abique necessitate baptizauit, uel leuauit filium coniugis ex sacro fonte, in quibus casibus necessario requiritur scientia delicti, neque sufficere ignorantiam crassam, sed necessario debet esse affectata: quod satis in affinitate probatur ex cap. 1. de eo qui cognouit consanguineum. ibi: si quis cum filiastra sua scienter fornicatus fuerit, neque à matre debetum petere, neque filiam unquam habere possit uxorem. Et in impedimento cognationis probatur ex c. si uir, de cognat. spirit. ibi, si ex ignorantia factum est, eos ignorantia excusare uideatur, ubi ignorantiam non quacumque, sed affectatam intelligit, ut optime probat Sanchez lib. 9. de matr. disp. 32. n. 47. An peccans ex ignorantia committat peccatum eiusdem speciei, ac si sciens peccaret, iam diximus superiori tract. de conscientia cum de errore esset sermo. Item an euentus ortus ex ignorantia culpabili imputandus sit, & sit uere peccatum, late discussimus hac disputatione punct. 4.

PUNCTUM XIX.

An ignorantia excusans legis transgressionem, allegari possit in foro externo, & qualiter probanda sit

- 1 Proponitur non posse allegari.
2 Defenditur allegari posse.
3 Satis argumentis n. r. positis.
4 Apponitur modus probandi ignorantiam.
5 Iuramentum non sufficit ad ignorantiam probationem si alia uia ignorantia probari potest. Et quid specialiter in lege scienter promulgata.
6 Allegari, & probari potest ignorantia, si alia uia praeter iuramentum fieri potest.
7 Ignorantia facti sufficienter probatur iuramento.
8 Aliqua notabilia inferuntur.

Non posse allegari, probatur primo, quia allegaret lantam culpam, qualis est ignorare iuris dispositionem, quam omnes scire debent. leges sacratissime. ff. de legibus. Secundo contra praesumptionem iuris, & de iure non admittitur probatio ignorantiae, ut tradit Felin. in cap. cognoscens, n. 13. de constit. & multis exornat Flam. de consuet. quest. 76. At cum lex est solemniter ita publicata, est praesumptio iuris, & de iure pro eius scientia. Ergo nemini permittitur esse allegare ignorantiam. Tertio non toleratur ignorantia eorum, quae quis tenetur ratione officii scire, & inuestigare, ex cap. inuenit, de elect. g. ossa ibi, uerbo ignorantiam. Sed quilibet tenetur leges

